

Propensos a la corrupció

OPINIÓ

HI HA UN DISCURS QUE SEMBLA INSINUAR UNA MENA DE PROPENSIO CULTURAL (O QUI SAP SI GENÈTICA) DELS VALENCIANS PER LA CORRUPCIÓ. I TAMBÉ DELS CATALANS I DELS BALEARNS. ÉS UNA INSINUACIÓ GROTESCA I MALÈVOLA, PERÒ TAMBÉ PERILLOSA.

Vaig seguir en algunes tertúlies de les televisions espanyoles els comentaris del dia de la detenció d'Alfonso Rus, dins d'una batuda contra la corrupció de càrrecs del Partit Popular a la generalitat, la Diputació de València i alguns ajuntaments. En una primera fase, com és habitual, es va produir la clàssica utilització dels casos en clau partidista: els dels adversaris sempre són escandalosos i malèfics i els dels propis comprensibles i venials. Però al final, d'una manera gairebé transversal, va aparèixer un comentari de la mena "A València, ja se sap..." que van compartir tertulians d'ideologies diferents. L'eix de la confrontació entre dreta i esquerra, en el tema de la corrupció, va ser substituït per una mena d'eix territorial, com si hi hagués uns territoris -València, per descomptat; però també Catalunya i les Balears- que per alguna raó tinguessin una mena de propensió cultural, o qui sap si fins i tot genètica, a la corrupció.

Quin era el discurs que semblava desprendre's d'aquells comentaris a mitja veu? No va ser en cap moment verbalitzat, però no crec que fos paranoic interpretar-lo. Si fa no fa es deia que els territoris mediterranis de la península, València, Balears, Catalunya, d'una cultura de mercaders i comerciants, d'una cultura diguem-ne fenícia o judaica de ports de mar dedicats al comerç i a l'intercanvi, tindrien la moral laxa del mercader, la moral del diner, de la cobdícia, de la manca d'escrúpols i la picaresca a l'hora d'embutxacar-se els quartos. València, Catalunya, Balears, com Sicília, pertanyerien a aquesta Mediterrània tramposa i picaresca que no fila gaire prim i que va a la seva. I -una altra insinuació de passada-, la defensa de la seva identitat cultural, amb la llengua pròpia inclosa, no seria altra cosa que la

VICENÇ VILLATORO
villatorolamolla@hotmail.com

sublimació o el camuflatge de la defensa d'aquesta cultura de mercaders de màni-ga ampla, fatalment cleptòmana.

No es va arribar a dir, però si tibaves el fil de la insinuació notaves que això es contraposava amb una altra cultura. Contra la cultura dels mercaders -comprar, vendre i robar serien termes d'un mateix vocabulari, sobretot si es tracta de robar sense el noble ús de la força, sinó d'amagat, amb trampes- hi hauria la cultura dels pobles heroics, militars, místics. Contra la Mediterrània fenícia, la Meseta de pastors adusta i recia, recia. Contra la màniga ampla dels pobles mercantils mediterranis, el sen-

tit del deure i de l'honor de les altes *mesetes* que miren cap a l'Atlàntic, com els seus rius, espirituals i de moral inflexible. Un mercader pot robar. Un home d'honor, mai.

La insinuació, si la vaig entendre bé, és una autèntica collonada. No resisteix cap estadística ni cap mapa sobre l'abast real de la corrupció. No s'aguantava per enlloc. Però fa mal. Certament, i que ningú no llegeixi el que no és, la corrupció és repugnant i injustificable. Però aquest joc de contraposar la corrupció de la vida urbana, burgesa i moderna amb la rigidesa moral dels grans principis, sobretot religiosos, de tota la vida, d'abans de la modernitat, no és nou, té precedents il·lustres que han portat a situacions catastròfiques. Vaig escriure un article en aquestes mateixes pàgines de com Savonarola es va apropiat el poder a Florència criticant la corrupció, segurament certa, dels Mèdici, per acabar fent fogueres de les vanitats on ho cremava tot. El falangisme havia denunciat la corrupció de l'estraperlo del temps de la República, però després d'una guerra i un munt d'afusellaments va haver-hi una altra mena d'estraperlo encara més multiplicat en el temps del franquisme. A les primaveres àrabs, el poble es va alçar amb raó contra les dictadures militars corruptes dels partits laics, però va veure com una promesa d'honestedat i d'anticorrupció la rigidesa moral de l'islamisme polític. Han canviat la corrupció per la gihad. Diuen que a Mèxic va aparèixer un dia una pintada que deia "que vuelvan los corruptos y se vayan los pendejos". Podríem aspirar a no haver de triar entre *corruptos* i *pendejos*? A no haver de caure en mans dels integristes de la santa inquisició quan fugim, amb tota la raó, de la corrupció?

Escriptor